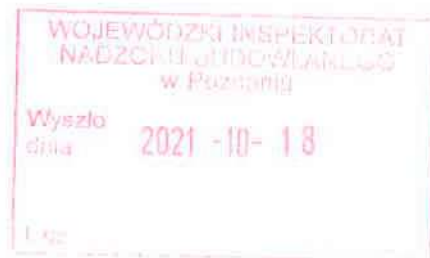

WIK.7731.2.2021.RA

**Pan
Robert Wiśniewski
Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
dla Miasta Leszna**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W związku z przeprowadzoną przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego kontrolą, w trybie zwykłym, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna, zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 224) przedkładam niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny powołany przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego pismem z dnia 8 czerwca 2021 r. w składzie:

- 1) – kierownik zespołu kontrolującego, starszy specjalista w Wydziale Inspekcji i Kontroli w Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Poznaniu, na podstawie upoważnienia z dnia 8 czerwca 2021 r., znak: BOA.057.14.2021.MKO;
- 2) – członek zespołu kontrolującego, referent prawno- administracyjny w Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Poznaniu, na podstawie upoważnienia z dnia 8 czerwca 2021 r., znak: BOA.057.14.2021.MKO.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań w zakresie:

- 1) udzielenia pozwoleń na użytkowanie obiektów budowlanych;
- 2) samowolnie wykonywanych robót budowlanych.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej pełni Pan Robert Wiśniewski, powołany przez Prezydenta Miasta Leszna z dniem 1 sierpnia 2016 r. na stanowisko Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna. Kontrolowany organ wykonuje swoje zadania przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna. W okresie objętym kontrolą w Inspektoracie zatrudniano dwie osoby (nie wliczając Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Lesznie), które zajmowały się sprawami związanymi z ustawą Prawo budowlane (w tym w zakresie objętym kontrolą).

O przeprowadzeniu niniejszej kontroli zawiadomiono w dniu 1 czerwca 2021 r. Jednocześnie poinformowano o planowanej formie czynności kontrolnych. W dniu 10 czerwca 2021 r. pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Poznaniu okazali Panu Robertowi Wiśniewskiemu stosowne legitymacje wraz ze upoważnieniem. Ponadto jednocześnie pobrano wyznaczone do kontroli akta spraw oraz wskazane uprzednio dokumenty. Ze względu na wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego czynności kontrolne dotyczące wytypowanych spraw wykonano w siedzibie WINB w Poznaniu. Następnie w dniu 16, 23 i 29 czerwca 2021 r. wystąpiono do Kontrolowanego o przedstawienie wyjaśnień. PINB dla Miasta Leszna ustosunkował się do wystosowanych pytań w dniu 22 i 25 czerwca oraz 9 lipca 2021 r.

Kontrolowany w dniu 20 września 2021 r. otrzymał projekt wystąpienia pokontrolnego z dnia 15 września 2021 r. (znak: WIK.7731.2.2021.RA), do którego nie wniósł zastrzeżeń.

I. Ocena i dokonane ustalenia

Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego pozytywnie z nieprawidłowościami¹ ocenia działalność Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna w zakresie realizacji zadań w obszarze poddanym kontroli.

Kontroli poddano dwa zagadnienia, z których jedno oceniono negatywnie, a drugie pozytywnie z uchybieniami.

Kontrola ujawniła występowanie w działalności Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna szeregu nieprawidłowości czy uchybień zarówno o charakterze proceduralnym w zakresie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.; dalej: k.p.a.), jak i o charakterze materialnym w zakresie stosowania ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz.U. z 2016 poz. 229 ze zm.; dalej: Prawo budowlane). Oceny dokonano przy pomocy specjalnie stworzonych tabel, w których przedstawiono dokonane ustalenia. Tabele te zawierają mierniki, które wskazują na ocenę Kontrolowanego.

Przyznane oceny częściowe, jak i ocenę ogólną, uzasadniają przedstawione poniżej fakty oraz okoliczności.

1. Negatywnie ocenia się działalność PINB dla Miasta Leszna w zakresie udzielenia pozwolenia na użytkowanie.

Na podstawie przekazanych zespołowi kontrolnemu danych dotyczących liczby wniosków o pozwolenie na użytkowanie ustalono, iż do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna wpłynęły:

- 63 wnioski w 2017 r.,
- 48 wniosków w 2018 r.,
- 52 wnioski w 2019 r.

Ocenię w tej części podlegało m.in.:

- przestrzeganie właściwości organu;

¹ W czterostopniowej skali ocen: pozytywnej, pozytywnej z uchybieniami, pozytywnej z nieprawidłowościami, negatywnej;

- prawidłowość weryfikacji przyjmowanych dokumentów;
- terminowość przeprowadzanych kontroli obowiązkowych, rozpatrywania wniosków oraz wprowadzania protokołu kontroli obowiązkowej do systemu RKO czy wydawania decyzji pozwolenia na użytkowanie,
- prawidłowość sporządzania protokołów kontroli obowiązkowej oraz decyzji w sprawie pozwoleń na użytkowanie.

Wyboru spraw do kontroli dokonano na podstawie rejestru wpływających wniosków o wydanie pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. W trakcie czynności kontrolnych kontrolą objęto rozpatrzenie 31 wniosków o pozwolenie na użytkowanie. Co stanowi 19% tego rodzaju podań.

Niemniej jednak, w 31 sprawach stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości i uchybienia (100% skontrolowanych spraw), dotyczące stosowania k.p.a. i Prawa budowlanego.

W 2 sprawach² wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie podpisał tylko jeden z wnioskodawców. Brak złożenia podpisu pod wnioskiem pozostałych uczestników postępowania administracyjnego jest brakiem formalnym, o uzupełnienie, którego Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna winien wezwać inwestora, na podstawie art. 64 § 2 Kpa. **Brak powyższy oceniono jako nieprawidłowość.**

W 5 przypadkach³ w sytuacji gdy stronami były dwie osoby stanowiące małżeństwo odbiór decyzji pozwolenia na użytkowanie pokwitował jeden z małżonków. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna złożył wyjaśnienia, iż dwa egzemplarze decyzji pozwolenia na użytkowanie adresowanych do dwóch małżonków zostały wydane jednemu z nich. Powołał się w tym zakresie na art. 33 §4 k.p.a. stosownie do którego w sprawach mniejszej wagi organ administracji publicznej może nie żądać pełnomocnictwa, jeśli pełnomocnikiem jest członek najbliższej rodziny lub domownik strony, a nie ma wątpliwości co do istnienia i zakresu upoważnienia do występowania w imieniu strony. Jednakże dotyczy to spraw mniejszej wagi i organ winien wziąć pod uwagę, czy wynik sprawy może mieć wpływ na sytuację prawną członka najbliższej rodziny lub domownika strony. W przypadku wydania decyzji, która określa prawa i obowiązki danej osoby to uznać należy, że odbiór decyzji pozwolenia na użytkowanie nie jest sprawą mniejszej wagi. Decyzja ta bowiem kształtuje prawa strony co powoduje, że nie może być oceniona jako sprawa mniejszej wagi. W konsekwencji organ powinien doręczyć decyzje drugiemu małżonkowi lub zażądać przedstawienia stosownego upoważnienia. **Zaniechanie to oceniono jako nieprawidłowość.**

W 2 przypadkach⁴ protokół z kontroli obowiązkowej podpisała osoba nie będąca inwestorem. Ponieważ, zgodnie z art. 59 ust. 7 Prawa budowlanego, stroną w postępowaniu w sprawie pozwolenia na użytkowanie jest wyłącznie inwestor, brak w aktach sprawy stosownego upoważnienia do jego reprezentowania, narusza art. 33 § 3 Kpa. **Działanie to oceniono jako nieprawidłowość.** Należy zauważyć, że pełnomocnictwa (upoważnienia) załączone do akt sprawy nie obejmowały możliwości reprezentowania inwestora w trakcie kontroli obowiązkowej,

² Sprawy znak: PINB- / , PINB-;

³ Sprawy znak: PINB- , PINB- , PINB- , PINB- , PINB- ;

⁴ Sprawy znak: PINB- , PINB- ;

ustnych uzgodnień pomiędzy PINB dla Miasta Leszna a Państwową Inspekcją Sanitarną i Państwową Strażą Pożarną ustalono, że zawiadomienie z art. 56 PB wpływające do w/w służb będzie występnie sprawdzane (łącznie z projektem budowlanym i innymi niezbędnymi dokumentami) i na tej podstawie służby te określają konieczność przeprowadzenia kontroli w terenie. W przypadku braku takiej konieczności służby te będą na zawiadomieniu wpisywać stanowisko o nieprzeprowadzeniu kontroli. Mając powyższe na uwadze, a także interes inwestora tutejszy inspektorat uznaje, że jest to zajęcie stanowiska i bezcelowe jest czekanie na upływ 14 dni od złożenia zawiadomienia wiedząc, że takiej kontroli nie będzie. Wobec zajęcia stanowiska przez w/w służby PINB dla Miasta Leszna przyjął oświadczenie Inwestora”. Powyższe stanowisko Kontrolowanego można by przyjąć za poprawne, jednakże należy zauważyć, że adnotacje sporządzone na zawiadomieniach złożonych do stosownych organów w ocenie kontrolującego nie mogą stanowić oficjalnego stanowiska tychże organów. Stanowisko to bowiem powinien zająć organ, a nie pracownik danej instytucji. **Zatem oceniono to jako uchybienie.**

W 6 sprawach oświadczenie kierownika budowy, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, nie zostało sporządzone w sposób rzetelny. W tym w 4 przypadkach⁹ kierownik budowy nie wskazał czy zmiany zostały dokonane czy też nie (nie wykreślono jednego ze podanych we wzorze sformułowań). Ze względu na fakt, iż z załączonej dokumentacji oraz protokołu kontroli obowiązkowej wynika, że nie wprowadzono zmian w stosunku do zatwierdzonej dokumentacji projektowej brak weryfikacji ww. oświadczeń w powyższym zakresie **uznano jako uchybienie.**

W pozostałych dwóch przypadkach¹⁰ w oświadczeniu kierownika budowy nie zostały wymienione zmiany wprowadzone w trakcie wykonywania robót budowlanych, a powołano się jedynie na załączoną dodatkowo dokumentację rysunkową. W złożonym oświadczeniu kierownika budowy powinny zostać wymienione wprowadzone zmiany i nie winno powoływać się w tym zakresie jedynie na załączoną dokumentację. Ma to znaczenie dla prawidłowej weryfikacji wprowadzonych zmian jak i ich zakresu. **Brak weryfikacji ww. oświadczeń oceniono jako uchybienie.**

W 2 skontrolowanych sprawach¹¹, w których występowały zmiany nieodstępujące w sposób istotny od zatwierdzonego projektu lub warunków pozwolenia na budowę, oświadczenie kierownika budowy, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, nie zostało potwierdzone przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Brak powyższego podpisu narusza art. 57 ust. 2 Prawa budowlanego. Odnosząc się do wyjaśnień Kontrolowanego to należy zauważyć, że organy nadzoru są obowiązane we własnym zakresie weryfikowanie czy dana inwestycja wymaga obowiązkowo ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego i nie są w tym przypadku związane decyzjami organu administracji architektoniczno- budowlanej. Ponadto również w sytuacji gdy inwestor ustanowi inspektora nadzoru budowlanego (nawet gdy takiego obowiązku nie miał) to oświadczenie kierownika budowy także musi zostać potwierdzone przez inspektora nadzoru inwestorskiego (z protokołu kontroli obowiązkowej z jednej z ww. spraw wynika, że został on ustanowiony). **Brak ten oceniono jako nieprawidłowość.** Mając na uwadze wyjaśnienia Kontrolowanego to w dwóch sprawach¹² do których odniesiono się w odpowiedzi na zadane pytania wymagane było ustanowienie stosownego inspektora nadzoru inwestorskiego.

⁸ Sprawy znak: PINB-

, PINB-

PINB

PINB-

⁹ Sprawy znak: PINB-

, PINB

, PINB

PINB

;

¹⁰ Sprawy znak: PINB

PINB-

¹¹ Sprawy znak: PINB-

PINB-

¹² Sprawy: PINB-

, PINB-

W 4 przypadkach¹³ brak jest kwalifikacji projektanta na rysunku z naniesionymi zmianami, co narusza art. 36a ust. 6 Prawa budowlanego. Brak jego kwalifikacji uniemożliwia określenie wagi odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego. **Działanie to oceniono jako nieprawidłowość.**

Dodatkowo w aktach 1 sprawy¹⁴, gdzie występowały zmiany nieistotne, brak kopii rysunków wchodzących w skład zatwierdzonego projektu budowlanego, z naniesionymi ww. zmianami. Organ nie wzywając do uzupełnienia powyższych braków naruszył art. 57 ust. 2 Prawa budowlanego. **Działanie to oceniono jako nieprawidłowość.** Wraz ze złożonymi wyjaśnieniami nie przedstawiono dokumentów uprawdopodobniających fakt złożenia powyższych rysunków wraz z wnioskiem, a następnie ich „omyłkowe zwrócenie inwestorowi”.

Stosownie do art. 59c Prawa budowlanego organ nadzoru budowlanego przeprowadza obowiązkową kontrolę przed upływem 21 dni od dnia doręczenia wezwania albo uzupełnionego wezwania. O terminie obowiązkowej kontroli organ zawiadamia inwestora w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania albo uzupełnionego wezwania. We weryfikowanych sprawach kontrole obowiązkowe były przeprowadzane co do zasady w terminie do 21 dni od dnia wpłynięcia wniosku o pozwolenie na użytkowanie. Ponadto organ każdorazowo zawiadamiał o terminie kontroli obowiązkowej z zachowaniem ww. terminu 7 dni.

Kontroli dokonywali upoważnieni pracownicy inspektoratu, którzy posiadali uprawnienia budowlane.

Każdy z protokołów kontroli obowiązkowej sporządzono w formie elektronicznej w systemie Rejestru Kontroli Obowiązkowych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. W 1 przypadku¹⁵ protokół został wprowadzony do systemu od 3 do 7 dni roboczych po zakończeniu czynności kontrolnych, co **oceniono jako uchybienie.**

W 31 skontrolowanych sprawach (co stanowi 100 % spraw w których przeprowadzono kontrolę obowiązkową) brak potwierdzenia odbioru protokołu z kontroli obowiązkowej przez inwestora lub reprezentującego go pełnomocnika. Organ nadzoru budowlanego, po przeprowadzeniu obowiązkowej kontroli, sporządza protokół w trzech egzemplarzach. Stosownie do art. 59d ust. 1 Prawa budowlanego jeden egzemplarz protokołu doręcza się inwestorowi bezzwłocznie po przeprowadzeniu kontroli, drugi egzemplarz przekazuje się organowi wyższego stopnia, a trzeci pozostaje w organie nadzoru budowlanego. Powyższe **oceniono jako nieprawidłowość.**

W 22 przypadkach protokół z kontroli obowiązkowej nie został sporządzony odpowiednio lub w sposób rzetelny.

W 10 protokołach¹⁶ brak podpisów niektórych z uczestników kontroli obowiązkowej pomimo, iż są wymienieni jako obecni podczas jej wykonania. Natomiast w 6 sytuacjach¹⁷ nie wpisano w sposób wystarczająco szczegółowy w pkt. 8.8.b protokołu kontroli zakresu robót pozostałych do wykonania. Nie wystarczy bowiem wskazanie „pozostały zakres inwestycji”. Wskazanie szczegółowego zakresu daje poprawny obraz już wykonanych robót budowlanych jak i etapu na

¹³ Sprawy znak: PINB-

PINB-

PINB-

PINB-

¹⁴ Sprawa znak: PINB-

¹⁵ Sprawa znak: PINB

¹⁶ Sprawy znak: PINB-

PINB-

PINB-

PINB

PINE

PINB-

PINB-

PINB

PINB-

PINB-

o pozwolenie na użytkowanie po wykonaniu stosownych robót budowlanych. Na marginesie należy wspomnieć, że kontrola obowiązkowa może trwać więcej niż jeden dzień ale stosownie do zakresu złożonego wniosku. Jednakże kontrola obowiązkowa nie może być przerywana czy też zawieszana bez ważnej przyczyny, a nią nie jest brak wykonania części robót budowlanych lub ich poprawienie. Organ posiada możliwości prawne działania wynikające z Prawa budowlanego w powyższych sytuacjach.

W jednym przypadku²³ w punkcie 8.5 protokołu kontroli obowiązkowej wskazano, że nie zostały wykonane wszystkie roboty budowlane umożliwiające oddanie obiektu do użytkowania. Jako roboty pozostałe do wykonania wskazano: „odbiór częściowy decyzji”. Pomimo tego organ wydał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie bez zastosowania art. 59 ust. 2 lub ust. 3 Prawa budowlanego. **Działanie to oceniono jako nieprawidłowość.** Powyższy punkt protokołu kontroli obowiązkowej służy do wskazania czy inwestor wykonał roboty budowlane w zakresie umożliwiającym oddanie obiektu do użytkowania wraz z ewentualnym wskazaniem zakresu pozostałych do wykonania robót budowlanych to umożliwiających. Natomiast do wskazania, że mamy do czynienia z odbiorem częściowym inwestycji (obiektu) służy pkt. 8.8 protokołu. Ponadto w przypadku gdy mamy do czynienia z sytuacją gdy nie są wykonane wszystkie roboty budowlane umożliwiające oddanie obiektu do użytkowania to organ powinien albo odmówić wydania pozwolenia na użytkowanie lub skorzystać z możliwości wymienionych w art. 59 ust. 2 lub ust. 3 Prawa budowlanego.

Po przeanalizowaniu 31 decyzji w sprawach pozwolenia na użytkowanie uznano, że co do zasady zawierają one wymagane prawem elementy. Jednakże formułowanie decyzji pozwoleń na użytkowanie następuje niekiedy z uchybieniami czy nieprawidłowościami.

W 3 sprawach²⁴ inwestor wystąpił o pozwolenie na użytkowanie na podstawie art. 55 ust. 1 Prawa budowlanego. Jednakże zdaniem Kontrolującego dotyczyły one tak naprawdę przebudowy obiektu. Stosownie do art. 54 Prawa budowlanego do użytkowania obiektu budowlanego, na budowę którego wymagane jest pozwolenie na budowę albo zgłoszenie budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 19a, można przystąpić, z zastrzeżeniem art. 55 i art. 57, po zawiadomieniu organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji. Zgodnie z art. 55 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego należy uzyskać decyzję o pozwoleniu na użytkowanie, jeżeli na budowę obiektu budowlanego jest wymagane pozwolenie na budowę i jest on zaliczony do określonej kategorii obiektów. Wyjaśnienia wymaga jednak, że przez budowę należy rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego (art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego). Pod pojęciem przebudowy należy rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji (art. 3 pkt 7a Prawa budowlanego). Zatem gdy mamy do czynienia jedynie z przebudową obiektu to należy wskazać, że zawiadamianie o zakończeniu budowy czy pozwolenie na użytkowanie nie jest wymagane (postępowanie w tym zakresie jest bezprzedmiotowe). W związku z powyższym wydanie decyzji

²³ Sprawa znak: PINB-1 ;

²⁴ Sprawy znak: PINB-1 , PINB-2 , PINB-3

pozwolenia na użytkowanie na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego w badanych przypadkach **oceniono jako nieprawidłowość**.

W jednej sprawie²⁵ organ w wydanej decyzji zobowiązał „inwestora do wykonania zaleceń zawartych w stanowisku (...) wydanym przez Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym”. Natomiast nie zawarł w podstawie decyzji stosownej podstawy prawnej, z której wynikałaby taka możliwość. Ponadto nie wyszczególniono jakie są to roboty oraz do jakiego terminu ma je wykonać. Jak wynika z ww. stanowiska uwagi dotyczyły braku podłączenie systemu sygnalizacji pożarowej do Stanowiska Kierowania PSP w sposób uzgodniony z Komendantem Miejskim PSP w Lesznie. Zatem nie odnosiły się do robót budowlanych (wykonanych lub nie). Powyższe **oceniono jako nieprawidłowość**.

W jednym przypadku²⁶ jako podstawę prawną decyzji wskazano art. 59 ust. 3 Prawa budowlanego, zgodnie z którym jeżeli organ nadzoru budowlanego stwierdzi, że obiekt budowlany spełnia warunki, określone w art. 59 ust. 1 Prawa budowlanego, pomimo niewykonania części robót wykończeniowych lub innych robót budowlanych związanych z obiektem, w wydanym pozwoleniu na użytkowanie może określić termin wykonania tych robót. Natomiast z uzasadnienia decyzji wynika, że inwestor musi wykonać na powyższej podstawie zalecenia zawarte w opinii sanitarnej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie. Jednakże zalecenia te dotyczą wykonania: „*badania dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi ...*”. Nie dotyczą one zatem w żadnej mierze robót budowlanych. W związku z powyższym bezpodstawnie organ nałożył na inwestora przedmiotowy obowiązek. Działanie powyższe **oceniono jako nieprawidłowość**.

Analizując wydawane przez PINB dla Miasta Leszna decyzje w sytuacji złożenia wniosku w oparciu o art. 55 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego można powziąć wątpliwości co do sformułowań sentencji decyzji. Organ wskazuje bowiem, że udziela pozwolenia na użytkowanie przytaczając pierwotnie całość danej inwestycji. Następnie od nowego zdania wylicza jaka część inwestycji podlega odbiorowi. Taka konstrukcja sentencji decyzji może wprowadzać w błąd co do zakresu inwestycji, która uzyskała pozwolenie na użytkowanie. Ponadto po powyższej części organ zobowiązuje inwestora do wykonania pozostałego zakresu inwestycji zgodnie z pozwoleniem na budowę i zatwierdzonym projektem budowlanym. Nie powołując przy tym żadnej podstawy prawnej. Użycie zwrotu „zobowiązuje” sugeruje jakoby organ nakładał na inwestora jakiś kolejny nowy obowiązek. Natomiast obowiązek wykonania robót budowlanych zgodnie z uzyskanym pozwoleniem na budowę i zatwierdzonym projektem budowlanym wynika wprost z przepisów prawa. W konsekwencji nie ma potrzeby „zobowiązywania” w tym zakresie inwestora. Natomiast możliwe jest pouczenie inwestora, że spoczywa na nim powyższy obowiązek.

W przypadku 3 spraw²⁷ organ nie sprawdził czy inwestor zrealizował obowiązek wykonania stosownych robót budowlanych, który został nałożony w decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Zgodnie z art. 84a ust. 2 pkt 2 Prawa budowlanego organy nadzoru budowlanego, kontrolując stosowanie przepisów prawa budowlanego sprawdzają wykonywanie obowiązków wynikających z decyzji i postanowień wydanych na podstawie przepisów prawa budowlanego. W konsekwencji

²⁵ Sprawa znak: PINB-

;

²⁶ Sprawa znak: PINB-

;

²⁷ Sprawy znak: PINB-

, PINB-(

, PINB-

obowiązek weryfikowania wykonania robót budowlanych, które muszą zostać zrealizowane stosownie do zapisów decyzji organu nadzoru budowlanego wynika wprost z przepisów ustawy Prawo budowlane. W aktach sprawy nie stwierdzono dokumentów świadczących o tym, że organ dokonał weryfikacji czy dane roboty budowlane zostały faktycznie wykonane. **Brak podjęcia działań w powyższym zakresie oceniono jako nieprawidłowość.**

W 2 sprawach²⁸ organ rozpatrzył wniosek pozwolenia na użytkowanie z naruszeniem terminu wynikającego z art. 35 k.p.a. bez dopełnienia obowiązku wynikającego z art. 36 k.p.a. Obie wymienione sprawy zostały rozpatrzone w terminie przekraczającym miesiąc od dnia złożenia wniosku. **Powyższe oceniono jako nieprawidłowość.**

W 9 przypadkach²⁹ decyzji pozwolenia na użytkowanie nie skierowano (nie wskazano w podmiotach które mają otrzymać decyzje) do umocowanego pełnomocnika tylko bezpośrednio do inwestora. W niniejszych sprawach **uznano to jako uchybienie**, bowiem przedmiotową decyzję odebrał ostatecznie pełnomocnik inwestora. Stosownie do art. 40 §1 k.p.a. pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi.

We wszystkich 31 skontrolowanych sprawach nie wskazano szczegółowo jakie dokumenty podlegały zwrotowi. Brak dokładnego pisemnego udokumentowania dokonania zwrotu dokumentów narusza zapisy z art. art. 57 ust. 8 Prawa budowlanego i art. 14 k.p.a. **Powyższe oceniono jako uchybienie.**

W przypadku 9 spraw³⁰ w aktach sprawy znajdują się oryginały inwentaryzacji powykonawczej i/lub informacji o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu sporządzone przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii., którą stosownie do art. 57 ust. 8 należało zwrócić inwestorowi. Zgodnie z art. 57 ust. 8 Prawa budowlanego po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo udzieleniu pozwolenia na użytkowanie, organ nadzoru budowlanego zwraca bezzwłocznie inwestorowi dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 Prawa budowlanego. **Powyższe oceniono jako nieprawidłowość.**

W 3 przypadkach³¹, w aktach sprawy znajdowały się zarówno wniosek o pozwolenie na użytkowanie, jak również zawiadomienie o zakończeniu budowy. Jeśli z przepisów prawa budowlanego jasno wynika obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, a inwestor w tym przypadku dokona zawiadomienia o zakończeniu budowy, powinno skutkować to wniesieniem przez organ sprzeciwu do tegoż zgłoszenia. W powyższych przypadkach Kontrolowany wyjaśnił, że „Inwestor złożył wniosek o pozwolenie na użytkowanie i zawiadomienie o zakończeniu budowy, gdyż nie wiedział jaki druk będzie odpowiedni. Tutejszy Inspektorat poinformował inwestora, że odpowiednim drukiem jest wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie i w ogóle nie rozpatrywał zawiadomienia o zakończeniu budowy. Druk ten omyłkowo został pozostawiony w aktach sprawy”. W tym miejscu należy wyjaśnić, że w badanych przypadkach zawiadomienie o zakończeniu budowy także zostało podpisane przez inwestora i wymagało ono rozpatrzenia przez

²⁸ Sprawy znak: PINB-

PINB-

²⁹ Sprawy znak: PINB-

, PINB-

PINB

PINB

PINB-

PINB , PINB

PINB

PINB-

³⁰ Sprawa znak: PINB-

, PINB-

, PINB-

, PINB

PINB-

PINB- PINB-

PINB-

, PINB-

³¹ Sprawy znak: PINB

, PINB-

, PINB-

PINB dla Miasta Leszna. Organ nie może stosować zawiadomienia o zakończeniu budowy jedynie jako informację co do zrealizowanej inwestycji, bowiem zawiadomienie to stanowi jeden z podstawowych sposobów (procedur) oddawania obiektów do użytkowania i musi zostać rozpatrzone. Działanie to **oceniono jako nieprawidłowość**.

W jednej sprawie³² organ nie podjął działań w sytuacji gdy był do tego zobowiązany. Kontrolowany wyjaśnił: „Zmiana dotyczyła wykonania przeszklenia dwóch niewielkich podcieni będącymi wejściami do budynku, które nie zostały ujęte w pierwotnym opracowaniu. Montaż takich przeszkleń to kwestia 1 dnia. Pozostałe elementy projektu pozostały bez zmian”. Jak czytamy w projekcie budowlanym zatwierdzonym decyzją zamienną: „Projekt zamienny dotyczy zagospodarowania terenu. Korekta dotyczy dwóch parterowych, przeszklonych werand będących wejściami do budynku. Obie werandy były istniejącymi częściami budynku, podczas realizacji pierwotnego projektu budowlanego, nie były przedmiotem opracowania. Na etapie realizacji inwestycji wymieniono stolarkę drzwiową i okienną- gabaryt pozostał bez zmian. Ze względu na pominięcie na pierwotnej mapie do celów projektowych przedmiotowych werand, niniejsza dokumentacją przedstawia zaktualizowany stan istniejący”. Zatem z projektu wynika, że w dniu wydania zamiennego pozwolenia na budowę roboty budowlane których dotyczył zostały już wykonane. Kontrolowany nie podjął w takiej sytuacji działań zmierzających do wyjaśnienia powyższej kwestii oraz do zweryfikowania przez stosowny organ administracji architektoniczno-budowlanej wydanej decyzji, a także w dalszej perspektywie nie wszczął stosownego postępowania administracyjnego (z art. 50 Prawa budowlanego). W tym miejscu należy zauważyć, że decyzja pozwolenia na budowę może dotyczyć zamierzeń przyszłych/ niezrealizowanych. Natomiast stosownie do art. 36a Prawa budowlanego istotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę wydanej przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Jak wynika z decyzji Prezydenta Miasta Leszna powyższa zmiana wymagała uzyskania uzgodnienia niezbędnego do uzyskania pozwolenia na budowę- art. 36a ust. 5 pkt 6 Prawa budowlanego. Wydanie w takiej sytuacji decyzji o pozwoleniu na użytkowanie **ocenia się jako nieprawidłowość**.

Negatywna ocena w zakresie udzielania pozwoleń na użytkowanie nie wynika z całkowicie wadliwego wykonywania tego zadania przez organ, ale wynika z ilości stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz ich charakteru. Spowodowały one, że mierniki przyjęte do dokonania oceny przekroczyły poziom wyznaczony dla oceny pozytywnej z nieprawidłowościami. Należy zauważyć, że we wszystkich ocenionych sprawach wystąpiły nieprawidłowości czy uchybienia.

2. Pozytywnie z uchybieniami ocenia się prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie samowoli budowlanych.

W okresie objętym kontrolą Kontrolowany zarejestrował 92 sprawy dotyczące samowoli budowlanych. Na podstawie rejestru Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna wytypowano do kontroli 30 spraw dotyczących samowoli budowlanych z okresu objętego kontrolą (co stanowi blisko 32,5% spraw z tego okresu).

³² Sprawa znak: PINB-

Kontroli podlegało m.in.:

- podejmowanie działań w stosunku do samowoli budowlanych,
- prawidłowość zastosowanych trybów postępowania (stosownie do zapisów Prawa budowlanego),
- prowadzenie postępowań administracyjnych (m.in. terminowość, dokumentowanie czynności),
- zawieranie w decyzji administracyjnej wszystkich wymaganych elementów.

W siedmiu sprawach³³, co stanowi 23 procent wszystkich kontrolowanych spraw, organ zawiadamiał o podejmowanych czynnościach bądź wzywał strony do określonych działań bez podania jakiegokolwiek podstawy prawnej. Zgodnie zaś z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.p.a., „organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa”. Powyższe oznacza, iż w wezwaniach kierowanych do stron postępowania organ kontrolowany winien wskazywać na konkretny przepis prawny, będący podstawą wystosowanego wezwania. Tym samym, działanie organu kontrolowanego **uznano za uchybienie**.

W trzech sprawach³⁴, co stanowi 10 procent wszystkich kontrolowanych spraw, organ pierwszej instancji nie zawiadomił stron o wszczęciu postępowania administracyjnego. Zgodnie zaś z art. 61 § 4 k.p.a., „o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie”. Jak wskazuje Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 lipca 2012 r. (sygn. akt: II GSK 969/11), „przewidziany w art. 10 § 1 k.p.a. obowiązek zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu obejmuje fazę wszczęcia postępowania, fazę postępowania wyjaśniającego, fazę między zakończeniem postępowania wyjaśniającego a wydaniem decyzji oraz fazę podejmowania decyzji. W fazie wszczęcia postępowania z urzędu strona ma prawo uzyskania zawiadomienia o tym fakcie (...) Ponieważ organ administracji publicznej może w postępowaniu administracyjnym jednostronnie kształtować prawa lub obowiązki jednostki, oczywistym jest, że podmiot, wobec którego wszczęto tego rodzaju postępowanie, ma prawo wiedzieć jakiemu reżimowi prawnemu poddane jest postępowanie, czy działanie organu podejmowane jest na płaszczyźnie postępowania wyjaśniającego (nadzorczego), czy też cechuje je działanie w ramach władztwa administracyjnego”. Z uwagi na powyższe, brak wystosowania zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego **uznano za uchybienie**.

W dziesięciu sprawach³⁵, co stanowi 33 procent wszystkich kontrolowanych spraw, organ pierwszej instancji wskazywał małżonków jako wspólnych adresatów pism sporządzonych przez PINB. Jak stanowi wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 lutego 2021 r. (sygn. akt: II OSK 2610/17), „przepisy art. 40 §1 i art. 43 k.p.a. nie pozwalają na postawienie tezy,

³³Sprawy znak: PINB- (zawiadomienie z dnia 28 sierpnia 2017 r.), PINB (pismo z dnia 8 maja 2017 r.), PINB- (zawiadomienie z dnia 28 sierpnia 2017 r.), PINB (wezwanie z dnia 21 grudnia 2018 r.), PINB- zawiadomienie z dnia 23 grudnia 2019 r.), PINE (pismo z dnia 25 czerwca 2019 r.), PINB- pismo z dnia 25 listopada 2019 r.);

³⁴ Sprawy znak: PINB- PINB- PINB-

³⁵ Sprawy znak: PINB- PINB- PINB- PINB- PINB- PINB- PINB- PINB- PINB- PINB-

że w przypadku potwierdzenia odbioru przesyłki przez jednego ze współmałżonków, drugi małżonek został pominięty w postępowaniu tak, jakby w ogóle nie kierowano do niego przesyłki. Doręczenie przesyłki zaadresowanej wspólnie do obojga małżonków do rąk jednego z nich jest skuteczne również wobec drugiego małżonka, chyba że zakwestionuje on i podważy sposób doręczenia”. Tym niemniej, na co zwrócił uwagę Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 19 lipca 2018 r. (sygn. akt: II SA/Bk 515/16), „przymiot strony postępowania ma charakter indywidualny, gdyż wyprowadzany jest z indywidualnej zdolności procesowej każdego podmiotu będącego uczestnikiem postępowania. Zatem pisma kierowane do strony powinny być imienne, tzn. wymieniające stronę jako indywidualnie określonego adresata. Nie jest dopuszczalne zbiorcze doręczanie małżonkom jednego egzemplarza indywidualnej korespondencji”. Powyższe oznacza, iż jakkolwiek do małżonków może być kierowana jedna przesyłka (której odbiór zostanie potwierdzony przez dowolnego małżonka), winna ona zawierać dwa egzemplarze danego pisma, tj. po jednym egzemplarzu dla każdego z małżonków. W odpowiedzi na wezwanie organu kontrolującego, PINB oświadczył iż doręczał wyłącznie jeden egzemplarz pisma dwóm stronom postępowania (tj. małżonkom).

Z uwagi na powyższe, działanie organu kontrolowanego **uznano za nieprawidłowość**.

W jednej sprawie³⁶, co stanowi 3 procent wszystkich skontrolowanych spraw, organ pierwszej instancji nie zachował prawem przewidzianej formy odmowy wszczęcia postępowania administracyjnego. Mianowicie, w sprawie o sygn. akt: PINB-
strona (pismo z dnia 19 stycznia 2018 r.) zwróciła się z wnioskiem o „możliwość wszczęcia postępowania administracyjnego”. Organ, pismem z dnia 20 marca 2018 r., poinformował o podjętych czynnościach. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 61a §1 k.p.a., „gdy żądanie, o którym mowa w art. 61, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Przepis art. 61 § 5 stosuje się odpowiednio”. Co istotne, na w/w postanowienie przysługuje możliwość złożenia zażalenia (art. 61a §2 k.p.a.). Z uwagi na powyższe, działanie organu kontrolowanego **uznano za nieprawidłowość**.

W dwóch sprawach³⁷, co stanowi 7 procent wszystkich kontrolowanych spraw, organ nałożył na stronę obowiązki w formie decyzji wydanej na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego. Jakkolwiek w toku późniejszych czynności kontrolnych stwierdzono wykonanie nałożonych obowiązków, w zgromadzonej dokumentacji nie znajdowały się decyzje stwierdzające wykonanie obowiązku. Zgodnie zaś z treścią art. 51 ust. 3 pkt 1 Prawa budowlanego, „po upływie terminu lub na wniosek inwestora, organ nadzoru budowlanego sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i wydaje decyzję o stwierdzeniu wykonania obowiązku”. Mając na uwadze powyższe, organ kontrolujący wezwał PINB do uzupełnienia akt sprawy o brakujące decyzje, bądź wyjaśnienia przyczyn ich niewydania. W odpowiedzi, organ pierwszej instancji dostarczył brakujące decyzje, wydane na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 1 Prawa budowlanego. W uwagi na powyższe, działanie organu kontrolowanego nie zostało uznane za uchybienie lub nieprawidłowość.

³⁶ Sprawa znak: PINB-

³⁷ Sprawy znak: PINB-
, PINB-

obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 §1 k.p.a.). Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu (art. 36 §2 k.p.a.). Innymi słowy, z beczynnością mamy do czynienia wówczas, gdy w prawie ustalonym terminie organ nie podjął żadnych czynności w sprawie, lub wprowadził je podjął, ale nie zakończył go wydaniem w terminie decyzji lub innego aktu”. Tożsame stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie, w wyroku z dnia 30 września 2009 r. (sygn. akt: III SAB/Kr 28/09) wskazując, iż „wzajemna relacja przepisów art. 35 i art. 36 kodeksu postępowania administracyjnego co prawda wskazuje, iż ustawodawca założył, że nie każda sprawa da się załatwić w terminie określonym art. 35 k.p.a., ale zarazem dowodzi, iż samo spełnienie nałożonego przepisami art. 36 §1 i 2 k.p.a. obowiązku zawiadomienia stron o przyczynach zwłoki i ustaleniu nowego terminu załatwienia sprawy, jeszcze nie pozbawia stanu sprawy cechy beczynności wówczas, gdy w istocie przyczyna niezachowania przez organ terminu do załatwienia sprawy nie mieści się w katalogu okoliczności określonych przepisem art. 35 §5 k.p.a.”.

Zacytowane powyżej orzecznictwo sądów administracyjnych jednoznacznie wskazuje, iż nawet w przypadku zwłoki wynikającej z przyczyn niezależnych od organu (np. przyczyn wskazanych w art. 35 §5 k.p.a.), organ administracji publicznej obligowany jest zawiadamiać strony o przyczynach zwłoki, jak również wyznaczyć nowy termin załatwienia sprawy. Zastrzeżenia te winny zostać uwzględnione przy rozpatrywaniu przyszłych spraw.

II. Wnioski końcowe i zalecenia

W dniu 20 września 2021 r. do PINB w Lesznie wpłynął projekt wystąpienia pokontrolnego. Do dnia 30 września 2021 r. Kontrolowany nie wniósł zastrzeżeń stosownie do art. 40 ustawy o kontroli w administracji rządowej. Osobą odpowiedzialną za dopuszczenie do stwierdzonych w trakcie czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybień jest Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna- Pan Robert Wiśniewski.

W związku z powyższym, zgodnie z ustaleniami, ocenami i wnioskami przedstawionymi w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zalecam Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna:

1. Dokonywanie weryfikacji wpływających do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Leszna wniosków, ze zwróceniem szczególnej uwagi na występowanie ewentualnych braków formalnych.
2. Weryfikacje czy osoby działające w imieniu strony postępowania (inwestora) posiadają stosowne pełnomocnictwo czy upoważnienie oraz załączanie oryginałów tychże do akt sprawy.
3. Dokonywanie weryfikacji załączników wpływających wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia na użytkowanie, w szczególności biorąc pod uwagę ich kompletności i prawidłowość. W szczególności zwracanie uwagi czy załączane pełnomocnictwa i stosowne oświadczenia przedłożono w oryginale. W razie gdy złożone dokumenty są niekompletne lub posiadają braki czy nieścisłości poprawne wzywanie do ich uzupełnienia lub złożenia wyjaśnień.

4. Potwierdzanie odbioru protokołu z kontroli obowiązkowej przez inwestora lub osobę przez niego upoważnioną, która brała udział w kontroli.
 5. Dokonywanie poprawnych oraz precyzyjnych i w miarę możliwości szczegółowych wpisów w protokole z kontroli obowiązkowej.
 6. Wprowadzanie bezzwłocznie protokołów z kontroli obowiązkowej do systemu elektronicznego Rejestru Kontroli Obowiązkowych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego (bezzwłoczne przekazywanie protokołu kontroli obowiązkowej organowi wyższego stopnia stosownie do art. 59d Prawa budowlanego).
 7. Wydawanie spójnych wewnętrznie decyzji, które zawierają poprawną podstawę prawną oraz sentencje.
 8. Dokładna weryfikacja dokumentów oraz projektu budowlanego zatwierdzonego decyzją o pozwoleniu na budowę, w oparciu o art. 54 i 55 Prawa budowlanego, w przypadku podejrzenia o niezasadne złożenie przez inwestora wniosku o pozwolenie na użytkowanie oraz umarzenie postępowania w sprawie pozwolenia na użytkowanie w sytuacji gdy ono jest bezprzedmiotowe.
 9. Weryfikowanie czy inwestor wykonał obowiązek wykonania pozostałych robót budowlanych, nałożonych w decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.
 10. Doręczanie decyzji i innych rozstrzygnięć bezzwłocznie po ich wydaniu stronom postępowania, a w przypadku ustanowionego pełnomocnika temu pełnomocnikowi. W sytuacji gdy mamy do czynienia z sytuacją, że wnioskodawcami są małżonkowie- doręczenie pism każdemu z małżonków z osobna (lub żądanie stosownego upoważnienia).
 11. Zwracanie wnioskodawcy oryginału geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej oraz pozostałych dokumentów wyszczególnionych w art. 57 ust. 8 Prawa budowlanego i dokumentowanie tego faktu.
 12. Wydawanie decyzji sprzeciwu w przypadku gdy złożone zawiadomienie o zakończeniu budowy dotyczy obiektu wymagającego pozwolenia na użytkowanie zgodnie z art. 55 ust. 1 Prawa budowlanego.
 13. Zawiadamianie stron o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz zapewnienie stronom czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym poprzez zastosowanie art. 10 k.p.a. i zawiadamianie stron o niezłatwieniu sprawy w terminie stosownie do art. 36 i 35 §3 k.p.a. W przypadku określania terminu do zapoznania się z aktami sprawy na podstawie art. 10 k.p.a. wyznaczanie terminu co najmniej 7 dni.
 14. Powoływanie w wezwaniach podstawy prawnej swojego działania.
 15. Sporządzanie metryk stosownie do art. 66a k.p.a.
 16. Doręczanie pism stosownie do zapisów k.p.a.
 17. Stosowanie przewidzianej przepisami k.p.a. formy odmowy wszczęcia postępowania.
 18. Wydanie odpowiedniej decyzji po zweryfikowaniu wykonania obowiązku nałożonego w decyzji z art. 51 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.
-

POUCZENIE

W związku z powyższym oczekuję, w terminie 2 miesięcy od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, szczegółowej informacji o sposobie wykorzystania uwag, wniosków, oraz o podjętych działaniach w omawianym zakresie, a także o realizacji powyższych zaleceń, bądź o przyczynach ich niewdrożenia.

Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Nadzoru Budowlanego

mgr inż. arch. Aida Januskiewicz-Piotrowska
.....
kierownik jednostki kontrolującej

Otrzymują:

- 1) Adresat (poprzez platformę ePUAP)
- 2) aa

